

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupený JUDr. Václavem Junkem, advokátem se sídlem České Budějovice, Krajinská 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 1292/25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 3. 2023, č. j. 64 Ad 17/2022 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 5. 2022, č. j. R - 6. 5. 2022 - 424/631 110 2006 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) přiznala žalobci od 10. 5. 2021 invalidní důchod prvního stupně podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), neboť žalobce je podle posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „posudková komise“) ze dne 16. 2. 2022 (dále též jen „první posudek“) invalidní pro invaliditu v prvním stupni podle § 39 odst. 1 a § 39 odst. 2 písm. a) ZDP, protože jeho pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %. Námitky proti tomuto rozhodnutí žalovaná rozhodnutím ze dne 27. 9. 2022, č. j. X zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou, kterou krajský soud nadepsaným rozsudkem zamítl. Krajský soud předně konstatoval, že žalobce brojil již dříve žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 11. 2021, č. j. X, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2021, č. j. R - 16. 7. 2021 - 4210/631 110 2006, jímž byla jeho žádost o invalidní důchod zamítnuta. Krajský soud rozsudkem ze dne 28. 3. 2022, č. j. 64 Ad 19/2021 - 59 (dále jen „první rozsudek“), uvedené rozhodnutí žalované zrušil s ohledem na závěry prvního posudku posudkové komise.

[3] Vzhledem k obsahu žalobních námitek, v nichž žalobce podrobil obsáhlé kritice dosavadní posudkové hodnocení, vyžádal krajský soud nový posudek posudkové komise;

ten byl vypracován dne 27. 2. 2023 (dále též „nový posudek“). Dle tohoto posudkového hodnocení byla posudková rozvaha komise ze dne 16. 2. 2022 plnohodnotná a je nadále platná v plném rozsahu. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je i nadále poúrazové postižení distální části pravé dolní končetiny – poúrazová paréza peroneálního nervu a poúrazová artróza hlezna. Ve zbytku jsou závěry týkající se příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce převzaty z prvního posudku ze dne 16. 2. 2022.

[4] Stran žalobního návrhu požadujícího zadání revizního posudku krajský soud potřebu dalšího objasňování skutkového stavu neshledal. Uvedl, že dojem žalobce o neobjektivnosti vypracovaných posudků byl založen toliko na subjektivním vnímání jeho zdravotních obtíží, které bez potřebných medicínských znalostí podřazuje irrelevantním posudkovým kritériím. Ničím nepodložené tvrzení o neobjektivitě posudkové komise nemůže být důvodem pro zadání revizního posudku jiné posudkové komisi. Krajský soud vyšel ze závěrů shora uvedeného nového posudku posudkové komise, jež vyhodnotil jako zcela přesvědčivý, vycházející z řádně zjištěného skutkového stavu a reagující na veškeré žalobcem vznesené námitky.

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel předně namítá, že měl krajský soud zadat vypracování srovnávacího posudku, a to jinou posudkovou komisí, v jiném oddělení výkonu posudkové služby. Zdůrazňuje, že nepožadoval doplňující posudek, nedoplňoval podklady pro posuzování, ani nedokládal změny ve svém zdravotním stavu. V žalobě popisoval a dokladoval jasné chyby v dosavadním posuzování. Stěžovatel zdůrazňuje, že žádal o posouzení jinou posudkovou komisí, a má za to, že pokud opět rozhodovala posudková komise ve stejném složení (oproti předchozímu posudku nebyl součástí komise neurolog, neboť neurologické diagnózy stěžovatele jsou bagatelizovány), svědčí to o neobjektivitě a nespravedlivosti posudkového hodnocení. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na to, že o složení posudkové komise se dozvěděl, až když obdržel nový posudek. Zároveň uvádí, že posudková komise jej vyzvala k doplnění lékařských zpráv, na což nereagoval, neboť žádal o srovnávací a nikoli doplňující posudek; má však za to, že měl být obeznámen s možností namítat podjatost členů posudkové komise. Dále stěžovatel poukazuje na metodický pokyn MPSV, odboru posudkové služby, č. j. 2013/77855-722, dle kterého vedoucí detašovaného pracoviště posudkové služby odpovídá mj. za zohlednění pravidla „střídání“, tj. aby se projednáváním další posudkové věci posuzované osoby, která již byla některou z posudkových komisí MPSV posuzována, zabývala jiná posudková komise, tj. komise, které předsedá jiný posudkový lékař. Posudková komise svůj postup odůvodnila provozními možnostmi pracoviště v Českých Budějovicích a skutečností, že nebyla vznesena námitka podjatosti.

[7] V další části kasační stížnosti, nazvané „část III – věcné námitky“ stěžovatel v bodech III. 1. – III. 6. opakuje své žalobní námitky stran nesouhlasu s posudky OSSZ, ČSSZ a prvním posudkem posudkové komise. V bodu III. 7. stěžovatel polemizuje se závěry nového posudku, zejména pokud jde o existenci polyneuropatie, subj. parestzie levostranně a dále o rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Stěžovatel

pokračování

se domnívá, že vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, nepřipouští kombinované postižení, jež by mohlo být označeno za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z kombinované diagnózy nelze seznat, která je posudkovou komisí považována za hlavní. Stěžovatel je nadále přesvědčen, že jeho rozhodující diagnózou je paréza, nikoli neuropatie, a tudíž je rozhodujícím vyšetřením EMG. Tvrzení posudkové komise, že se jedná o poúrazové a nikoli svalové postižení, je nepravdivé, jakož i řada jejích dalších závěrů. Vzhledem k uvedenému žádá o věrohodný srovnávací posudek a navrhuje proto napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že prvostupňovým rozhodnutím realizovala závazný právní názor plynoucí z prvního rozsudku krajského soudu a plně v jeho intencích přiznala stěžovateli invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně (§ poukazem na první posudek). V řízení o námitkách přihlédla k posudku vypracovanému ČSSZ Plzeň ze dne 12. 8. 2022, jímž byl potvrzen stupeň invalidity i datum jejího vzniku. Stěžovatel v kasační stížnosti nepředestřel žádný důvod přijatelnosti své kasační stížnosti a chybí v ní dostatečné argumenty, které by mohly založit přesah jeho vlastních zájmů. Nový posudek obsahuje přesvědčivou argumentaci, proč je stěžovatel invalidní v prvním stupni, navíc během krátkého času byly vypracovány dva posudky, které se ve svých závěrech shodují. Posudková komise zasedala v řádném složení a za přítomnosti odborného lékaře, měla k dispozici řadu lékařských správ, jimiž byl zdravotní stav stěžovatele dostatečně objektivizován. Podle ustálené judikatury přitom soud nepřísluší hodnotit posudek posudkové komise z odborného hlediska, neboť k tomu nemá potřebné znalosti. Žalovaná proto navrhuje, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost.

[9] Nejvyšší správní soud považuje nejprve za nutné konstatovat, že kasační stížnost je jako celek přípustná, neplatí to však pro některé kasační námitky. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. se totiž kasační stížnost nemůže přípustně opírat o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel v dané věci nově namítá nesprávné složení posudkové komise, potažmo nemožnost namítat její podjatost. Jelikož tuto námitku nevznnesl již v řízení před krajským soudem, ačkoli je zřejmé, že mu byl nový posudek (obsahující uvedení složení posudkové komise) doručen ještě před ústním jednáním, při kterém s ním obsáhle věcně polemizoval, není tato kasační námitka přípustná. Pokud jde o složení posudkové komise, Nejvyšší správní soud pouze obecně odkazuje na konstantní judikaturu k této otázce, jež se zabývá *testem řádného složení posudkové komise* (například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20).

[10] Jelikož se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. nutné před samotným věcným přezkumem nejprve posoudit, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021 v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovedil, že o přijatelnou kasační stížnost se může

jednat v případech kdy (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou tohoto soudu, či (ii) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; kasační stížnost bude přijatelná též (iii) v případě potřeby učinit judikaturní odklon a konečně za situace, (iv) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[11] Ve věci stěžovatele žádná z těchto podmínek naplněna není a kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[12] Stěžovatel napadá v kasační stížnosti především závěry všech dosavadních posudků včetně nového posudku posudkové komise, která posuzovala jeho zdravotní stav v řízení před krajským soudem. Má za to, že posudková komise nezohlednila všechny jeho zdravotní obtíže, respektive jim nepřikládala náležitou pozornost, což vedlo k nesprávnému stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a stupně invalidity. Nadále se domnívá, že rozhodující diagnózou negativně ovlivňující jeho pracovní schopnost je paréza; a pro tu je nejvýznamnější vyšetření EMG.

[13] Pro nyní posuzovanou věc (a tedy i pro posouzení přijatelnosti kasační stížnosti) je podstatný fakt, že napadený rozsudek krajského soudu je ve věci žádosti stěžovatele o invalidní důchod v pořadí druhým rozsudkem. Jak bylo vyloženo výše (viz odst. [2]), krajský soud předcházející rozhodnutí žalované zrušil, věc jí vrátil k dalšímu řízení a (na základě prvního posudku, vypracovaného pro potřeby soudního řízení) zavázal žalovanou právním názorem, podle kterého je zdravotní stav stěžovatele dlouhodobě nepříznivý, s poklesem jeho pracovní schopnosti v rozsahu 35 %. Žalovaná v novém rozhodnutí přiznala žalobci od 10. 5. 2021 invalidní důchod prvního stupně, protože jeho pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 % (námitky proti tomuto rozhodnutí byly zamítnuty a rozhodnutí bylo potvrzeno). Za této situace měl jistě stěžovatel možnost napadnout nové rozhodnutí ve věci své žádosti novou žalobou, pokud však jde o otázku (ne)existence invalidity a jejího stupně, musel respektovat fakt, že žalovaná byla v této otázce zavázána právním názorem vysloveným krajským soudem v prvním rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V tomto rozsahu by tedy nová žaloba mohla být úspěšná v zásadě jen tehdy, pokud by se žalovaná tímto právním názorem neřídila. Nic takového stěžovatel ovšem nenamítal (a nečiní tak ani v kasační stížnosti), naopak domáhal se opětovně přehodnocení již dříve krajským soudem vyslovených závěrů.

[14] Z pohledu krajského soudu bylo tedy zcela nadbytečné zadávat vypracování druhého posudku a na jeho základě prověřovat závěry, které k otázce invalidity stěžovatele vyslovil ve svém prvním rozsudku. Pokud jde o stěžovatelem nastolenou otázku, úkolem krajského soudu bylo jen posoudit, zda žalovaná při vydání nového rozhodnutí postupovala v intencích závazného právního názoru vysloveného v prvním rozsudku. Toto pochybení krajského soudu nicméně nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť podstatné je že žalovaná takto postupovala, o čemž nejsou pochybnosti.

pokračování

[15] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že pokud soud při zrušení rozhodnutí správního orgánu zavázal správní orgán pro další řízení právním názorem ke konkrétním řešeným otázkám, nemůže být žaloba proti nově vydanému rozhodnutí *per se* úspěšná, jestliže správní orgán v intencích tohoto právního názoru postupoval, nezměnil-li se od rozhodnutí soudu skutkový stav věci, či nedoznala-li změny aplikovaná právní úprava (viz například rozsudek ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003 - 56, č. 352/2004 Sb. NSS). Žaloba by mohla být úspěšná pouze pokud jde o posouzení skutkových a právních otázek, ke kterým se soud v předcházejícím rozsudku autoritativně nevyjádřil (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 2/2007 - 119), což není případ nyní projednávané věci a stěžovatel to ani netvrdí.

[16] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je napadený rozsudek krajského soudu souladný s ustálenou judikaturou. Kasační stížnost tak svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a byla v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítnuta pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení věci (viz usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu